

Wilinski, Michal; Wilinska, Agnieszka

Working Paper

Russian economy in the face of the global decline of crude oil prices

Institute of Economic Research Working Papers, No. 154/2015

Provided in Cooperation with:

Institute of Economic Research (IER), Toruń (Poland)

Suggested Citation: Wilinski, Michal; Wilinska, Agnieszka (2015) : Russian economy in the face of the global decline of crude oil prices, Institute of Economic Research Working Papers, No. 154/2015, Institute of Economic Research (IER), Toruń

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/219770>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Institute of Economic Research Working Papers

No. 154/2015

Gospodarka Rosji w obliczu światowego spadku cen ropy naftowej

Michał Wiliński, Agnieszka Wilińska

The paper submitted to

**5th NATIONAL STUDENT SCIENTIFIC CONFERENCE
PROBLEMS OF GLOBAL ECONOMY**

April 17, 2015, Toruń, Poland

Toruń, Poland 2015

© Copyright: Creative Commons Attribution 3.0 License

Michał Wiliński, Agnieszka Wilińska
michalw1990@wp.pl, agaw992@wp.pl
Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Gospodarka Rosji w obliczu światowego spadku cen ropy naftowej

Klasyfikacja JEL: *A11, A14, B16, B26*

Słowa kluczowe: *kryzys, Rosja, ropa naftowa*

Abstrakt: Celem tego artykułu jest ukazanie problemu w jakim znalazła się Rosja po nałożeniu na nią sankcji gospodarczych i politycznych przez Unię Europejską. Przedstawia on również wpływ wielkości światowej ceny ropy naftowej na zmianę wielkości produktu krajowego brutto i przychodów budżetowych tego kraju.

Opracowane modele zgodne miały sprawdzić czy występuje zależność między badanymi zmiennymi i wskazać siły tej zależności: między ceną ropy naftowej, a PKB Rosji i wielkością eksportu w tym kraju. Pierwszy model wskazuje na występowanie zależności między zmianą wielkości światowej ceny ropy naftowej, a wartością produktu krajowego brutto. Drugi model wykazuje wpływ światowej ceny ropy naftowej na wartość eksportu. Otrzymane modele potwierdzają występowanie zależności i są potwierdzeniem postawionej tezy.

Ważnym elementem, na który należy również zwrócić uwagę jest problem związany z występowaniem w gospodarce rosyjskiej choroby holenderskiej. Silne uzależnienie gospodarcze Rosji od ropy naftowej i gazu ziemnego, powoduje tak gwałtowną zmianę sytuacji gospodarczej tego kraju od wahań światowej ceny ropy naftowej i jest głównym powodem kryzysu gospodarczego jaki objął gospodarkę rosyjską w 2014 roku.

Russian economy in the face of the global decline of crude oil prices

JEL Classification: *A11, A14, B16, B26*

Keywords: *crisis, Russia, crude oil*

Abstract: The purpose of this article is to present problem in which the Russia found after the imposition of her economic and political sanctions by the European Union. It also shows the impact of the global figure the crude oil price to change the size of gross domestic product and the country's budget revenues.

The models were to confirm the existence of consistent relationship between the studied variables and indicate the strength of this relationship, between the crude oil price and the size of Russia's GDP and exports in the country. The first model is indicative of the relationship between the change in the size of world crude oil prices and the value of gross domestic product. The second model shows the impact of world crude oil prices on the value of exports. The resulting models confirm that values and confirm the thesis of mine.

An important element that should also pay attention to a problem related to the occurrence in the Russian economy Dutch disease. Russia's strong economic dependence on oil and natural gas causes such a violent change of the economic situation of the country from fluctuations in the world prices of crude oil and is a major cause of the economic crisis which took the Russian economy in 2014.

Wprowadzenie

Obecna sytuacja w Rosji nie wygląda zbyt obiecująco. Dotyczy to zarówno sytuacji politycznej, gospodarczej, finansowej jak i walutowej tego kraju.

Aktualnie można zauważyć, że państwo to znajduje się w obliczu „kryzysu” zarówno gospodarczego jak i walutowego. Na stan ten wpływ ma oczywiście wiele czynników, które często wchodzą między sobą w różnego rodzaju interakcje wzajemnie na siebie oddziałując.

Kryzys ekonomiczny jest zjawiskiem zachodzącym w każdej gospodarce i polegającym na załamaniu się obecnego systemu, który jest wywołany przez zewnętrzne czynniki.

W klasycznym przebiegu czyli w okresie przed II wojną światową zjawisko kryzysu ekonomicznego polegało na spadku produkcji, spadku zatrudnienia, obniżeniu popytu, spadku cen, zmniejszeniu się dochodów realnych i spadku poziomu życia.

Wydarzenia Wielkiego Kryzysu wniosły przełom w badaniach nad cyklem koniunkturalnym i kryzysami gospodarczymi (Piech, 2002, s. 93–102). Po II wojnie światowej przebieg cykli koniunkturalnych został skorygowany przez politykę państwa czyli interwencjonizm. Cykle koniunkturalne uległy spłaszczeniu, a zamiast określenia kryzys czy załamanie można mówić o okresach stagnacji lub płytkiej recesji.

Kryzysem można też nazwać sytuację w której dochodzi do gwałtownego załamania, które powstaje na rynku finansowym i związane jest z brakiem płynności i niewypłacalności jednostek uczestniczących w tym rynku, zmuszające władze publiczne do interwencji (Budnikowski, 2006, s. 415–417).

W innym aspekcie kryzysem można nazwać załamanie koniunktury prowadzące do istotnego spadku produkcji i tym samym do zmniejszenia tempa wzrostu gospodarczego.

Geneza kryzysu

Kryzys gospodarczy jest zjawiskiem ekonomicznym występującym w gospodarce. Jego przyczyny doszukuje się często albo w czynnikach wewnętrznych (zgodnie ze szkołą neolibelarną) albo w samej strukturze gospodarki (keynesizm, marksizm), gdzie zwraca się uwagę na cykliczności koniunktury, bądź na zmniejszenie popytu na dobra konsumpcyjne z powodu wyczerpania.

Przejawy kryzysu gospodarczego

Początkowym objawem zbliżającego się kryzysu jest spadek indeksów giełdowych lub krach na giełdzie, który przechodzi w długoterminową bessę. Wcześniejsze dostrzeżenie tego zjawiska zapewni nam bieżące monitorowanie danych statystycznych, które dotyczą zawieranych transakcji na kontraktach terminowych — ukazujących których tendencji można się spodziewać w nieodległej przyszłości. Generalnie kryzys ten przejawia się nagłym pogorszeniem stanu gospodarki.

Podczas utrzymywania kryzysu dochodzi do bankructw banków i instytucji finansowych, ogłaszane są upadłości dużej liczby przedsiębiorstw i firm, co skutkuje grupowymi zwolnieniami, redukcją etatów oraz utratą miejsc pracy (Szymański, 2001, s. 118–120). Do przejawów kryzysu zaliczyć można takie zjawiska jak:

- szybko rosnącą inflację lub hiperinflację;
- wzrost stopy bezrobocia;
- wzrost deficytów handlowego, budżetowego i/lub fiskalnego;
- zmniejszeniem produkcji;
- spadkiem płacy;
- zmniejszenie dochodów;
- zmniejszenie zatrudnienia;
- spadek konsumpcji;
- zmniejszenie inwestycji;
- spadek PKB;

- zwolnienie dynamiki rozwoju gospodarczego;
- spadek tempa wzrostu produkcji przemysłowej;
- zmniejszenie tempa eksportu;
- spadek dochodów budżetu państwa pochodzących z podatków (Szymański, 2004, 151–154).

Kryzys walutowy

Kryzys walutowy jest to silny i nagły spadek kursu waluty danego kraju. Jest on związany z utratą zaufania inwestorów rynku do danej waluty. Wyraża się to gwałtowną i niespodziewaną sprzedażą waluty (obserwować można tzw. atak spekulacyjny), raptownym obniżeniem kursu waluty oraz rezerw walutowych — co skutkuje dewaluacją danej waluty. Przeważnie kryzys walutowy prowadzi do dalszych zmian na gorsze, sytuacji kryzysowej gospodarki danego kraju.

Wyróżnić można trzy zasadnicze modele kryzysów walutowych: model pierwszej, drugiej i trzeciej generacji. Twórcą koncepcji modeli pierwszej generacji (kanonicznego) był Paul Krugman (1979), który zakładając m.in. otwartej gospodarki w warunkach sztywnego kursu, istnieniu pewności, idealnej mobilności kapitału i rzeczywistych oczekiwaniach, udowodnił, że najważniejszą przyczyną kryzysu walutowego jest brak spójności między nadmiernie ekspansywną polityką pieniężną i fiskalną, a polityką stałego kursu walutowego. Powstałe braki w budżecie doprowadzają do zwiększenia się deficytu handlowego, wystąpienia inflacji, pogorszenia salda rachunków obrotów bieżących oraz bilansu płatniczego danego kraju. Rezerwy waluty zmniejszają się, aż do czasu gdy dewaluacja waluty staje się nieunikniona. Jeżeli uczestnicy rynku dojdą do wniosku, że rezerwy są niewystarczające, następuje masowe wyprzedawanie waluty (faktyczna dewaluacja waluty). Występuje atak spekulacyjny, który przyspiesza tempo załamania waluty. Kryzys taki występował najczęściej na przełomie lat 70' i 80' XX wieku m.in. w Ameryce Łacińskiej, Meksyku (1973–1982), Argentynie (1978–1981), Urugwaju (1980–1982), Chile (1983), Rosji (1998).

Twórcą koncepcji modeli drugiej generacji był Maurice Obstfeld. Kryzysy te zachodzą w krajach gdzie jest prowadzona rozsądna polityka makroekonomiczna, zgodna z występowaniem stałego kursu walutowego. Kryzys ten pojawia się w efekcie występowania konfliktu celów polityki gospodarczej, między zapewnieniem niezmienności kursu walutowego a na przykład zwiększeniem zatrudnienia. Bez względu na przyczynę tego kryzysu, bez znaczenia na jakim poziomie kształtują się wskaźniki makroekonomiczne, jest atak spekulacyjny. Dochodzi do niego po uprzednio prze-

prowadzonych obserwacjach celów ekonomicznych danego państwa. Najpowszechniej kryzys ten występował w latach 1992–1993 w krajach zachodniej Europy należących w tym okresie do Europejskiego Systemu Walutowego oraz w Meksyku.

Kryzys według modelu trzeciej generacji (eklektycznego) pierwszy raz pojawiły się w latach 1997–1998 w krajach azjatyckich (Korea Południowa, Malezja i Indonezja). Warunki makroekonomiczne tych państw w tamtym czasie były bardzo dobre — pojawiały się nadwyżki budżetowe i niska inflacja, dlatego też wystąpienie kryzysu było bardzo dużym zaskoczeniem dla wszystkich uczestników rynku. Do wystąpienia tego typu kryzysu przyczyniły się: asymetria informacji, mierności instytucjonalne i strukturalne, czynniki psychologiczne oraz błędne działania elementów mikroekonomicznych, powstałe w efekcie nadmiernego zadłużania się poprzez banki oraz przedsiębiorstwa niefinansowe (Banasiak, 2009, s. 69–82).

Najważniejsze przyczyny wystąpienia kryzysu walutowego to:

- silna i gwałtowna dewaluacja waluty krajowej,
- szybko rosnące stopy procentowe,
- zmniejszenie rezerw walutowych banku centralnego,
- niewypłacalność banków,
- gwałtowne podniesienie stóp procentowych,
- odpływ kapitału krajowego i zagraniczne.

Rosja w obliczu kryzysu

Jak już wspomniano we wstępie kryzys to załamanie obecnego systemu wywołane czynnikami zewnętrznymi. Uwaga skupi się więc na tym co mogło przyczynić się do wystąpienia takiego załamania gospodarki w systemie Rosyjskim.

Największym problemem z jakim musi walczyć w chwili obecnej Rosja jest związany z ciągle spadającą ceną ropy naftowej. Należy również zwrócić uwagę na silne powiązanie gospodarki Rosji ze sprzedażą bądź też dokładniej z eksportem ropy naftowej. Rosja jest tu krajem szczególnym pod tym względem, ponieważ jest silnie zależna od tego surowca. Sytuacja ta nazywa się chorobą holenderską gospodarki i chciałbym dokładniej opisać to zjawisko na przykładzie Rosji.

Na pewno istotnym a może i właśnie najważniejszym wydarzeniem, które wszystko rozpoczęło jest sytuacja, która miała miejsce w 3 i 4 kwartale 2014 roku, gdzie światowa cena ropy naftowej osiągała rekordowo niskie ceny, które utrzymywały się na tak niskim poziomie przez długi

okres. To wywołało wiele spekulacji i rozważań dotyczących wprowadzenia limitów w wydobywaniu ropy naftowej w tym celu 13 listopada 2014 roku zwołano komisję 12 krajów zrzeszonych w Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), która na szczycie we Wiedniu podjęła decyzję o tym, że nie ograniczy wydobywania ropy naftowej, aby podnieść ceny surowca. Po podjęciu tej decyzji i ogłoszeniu jej przez ministra ds. ropy naftowej Ali an-Naimi'a o utrzymaniu produkcji surowca na dotychczasowym poziomie, czyli 30 mln baryłek dziennie, rynek zareagował na to gwałtownymi spadkami cen ropy naftowej.

Szczyt odbył się w okresie, w którym ceny ropy spadły o 30 proc. w ciągu pięciu miesięcy i osiągnęły najniższy poziom od czterech lat. Ta decyzja była jedną z najważniejszych czynników, które zapoczątkowały narastanie problemów w gospodarce Rosyjskiej.

Choroba holenderska gospodarki

Termin choroba holenderska gospodarki oznacza recesję gospodarki odkryciem i potężnym wydobywaniem surowców naturalnych. Na skutek ukazania się możliwości wzrostu eksportu, wynikającej ze zwiększenia podaży niektórych czynników produkcji (dla Rosji takim czynnikiem okazały się bogate złoża ropy naftowej), co tak naprawdę nie prowadzi zazwyczaj do rozwoju lecz wręcz przeciwnie do regresu niektórych działów gospodarki.

Po raz pierwszy pojęciem tym posłużyło się czasopismo „The Economist” w 1977 roku, opisując konsekwencje gospodarcze wynikające z odkrycia dużych złóż gazu ziemnego w Holandii w latach 60². Jednakże samo zjawisko jest starsze, po raz pierwszy zaobserwowano je w Australii ogarniętej gorączką złota w połowie XIX wieku.

Jak już wcześniej wspomniano, zostanie podjęta próba wykazania zależności cen ropy naftowej z gospodarką rosyjską i podania głównych przyczyn obecnej sytuacji gospodarczej Rosji oraz skutki jakie przyniosła jak również skutki jakie jeszcze przyniesie.

W celu zbadania tego zjawiska i powiązania go z trudną sytuacją całej gospodarki rosyjskiej, (należy pamiętać, że obszary jakie dotknął „kryzys” w gospodarce rosyjskiej to obszar gospodarczy, bankowy jak również walutowy) posłużę się modelem zgodnym, który bada zależność i siłę oddziaływania na siebie dwóch badanych cech.

Poniżej przedstawię dwa modele, którymi chciał bym poprzeć stwierdzenie o „silnej zależności wielkości PKB Rosji i wielkości eksportu w Rosji, a zmianami światowej ceny ropy naftowej”.

Jednym z podstawowych problemów złej sytuacji gospodarczej w Rosji jest choroba holenderska gospodarki. W modelu zostały uwzględnione dwa czynniki, co do których można przewidywać wzajemny wpływ.

Do badania zależności zmiennych zostały wykorzystane dane roczne, począwszy od 2000 do 2014 roku. W programie Gretl wyestymowany został model zgodny o następującej postaci:

$$Y_t = \alpha_0 + \alpha_1 t + \alpha_2 X_t + \varepsilon_t, \quad (1)$$

gdzie:

Y_t — PKB Rosji w mld USD,

X_t — światowa cena ropy za baryłkę w USD,

t — zmienna czasowa,

ε_t — składnik resztowy.

Tabela 1. Wyniki estymacji modelu (1)

Zmienna	Współczynnik	Błąd standardowy	Statystyka t -studenta	Wartość p -value
α_0	-150,55	33,77	-4,46	0,0008
X_t	12,24	1,36	9,03	0,0000
t	64,78	10,21	6,34	0,0000
R^2			0,99	
$F(2, 12)$			990,60	
DW			1,29	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych (The World Bank, 2015; Bankier.pl, 2015).

Z otrzymanego modelu wynika, iż postawiona hipoteza o zależności między PKB w Rosji, a zmianą światowej ceny ropy naftowej jest prawdziwa. Można go zinterpretować jako jednostkowy wzrost światowej ceny baryłki ropy naftowej w USD w roku bieżącym powoduje wzrost wartości PKB w Rosji wyrażoną w mld USD w roku bieżącym średnio o 12,24 przy pozostałych czynnikach nie zmienionych.

Model drugi ma następującą postać:

$$Y_t = \alpha_0 + \alpha_1 X_t + \varepsilon_t, \quad (2)$$

gdzie:

Y_t — Eksport Rosji w mld USD,

X_t — światowa cena ropy za baryłkę w USD,

ε_t — składnik resztowy.

Tabela 2. Wyniki estymacji modelu (2)

Zmienna	Współczynnik	Błąd standardowy	Statystyka <i>t</i> -studenta	Wartość <i>p</i> -value
α_0	-9,83	4,12	-2,39	0,0329
<i>t</i>	1,72	0,06	30,59	0,0000
R^2		0,99		
$F(1, 13)$		935,93		
DW		1,36		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych (The World Bank, 2015; Bankier.pl, 2015).

Model (2) można zinterpretować jako jednostkowy wzrost światowej ceny baryłki ropy naftowej w USD w roku bieżącym powoduje wzrost wartości eksportu w Rosji wyrażony w mld USD w roku bieżącym średnio o 1,72 przy pozostałych czynnikach nie zmienionych.

Skutki kryzysu w Rosji

Gospodarka Rosyjska ostatni raz z takim regresem spotkała się w 2008 roku, gdy światowe ceny ropy naftowej spadły do rekordowo niskiego poziomu 50 USD za baryłkę. Obecny „kryzys” przyniósł wielkie straty w gospodarce Rosyjskiej, wpływy ze sprzedaży ropy i gazu stanowią dwie trzecie rosyjskiego eksportu oraz odpowiadają za połowę budżetu państwa, każde zawahania i spadki tych czynników powodują zmniejszenia budżetu Rosji co jest przyczyną wprowadzania cięć w budżecie lub zwiększa dług publiczny. Szacuje się, że na przestrzeni lat każdy spadek cen ropy o 1 USD oznaczał 1,4 mld USD mniej wpływów podatkowych do budżetu Rosji (Bankier.pl, 2015). A więc można zauważyć silną zależność gospodarczą Rosji od wielkości eksportu surowców takich jak ropa naftowa i gaz ziemny, a dokładniej mówiąc od poziomu cen tych surowców na rynku międzynarodowym. Ma to szczególne znaczenie ponieważ to główne źródło finansowania całego budżetu Rosji.

Decyzja jaką podjął OPEC była fatalna dla Kremla ze względu na dalsze spadki ceny ropy naftowej. Jak wynika z medialnych doniesień, budżet Rosji w 2014 roku bilansuje się przy cenach ropy na poziomie 100–105 USD za baryłkę. Zdaniem analityków, Moskwa jest w stanie „przetrzymać” krótkookresowy spadek cen poniżej założonego poziomu, jednak im dłużej ceny pozostaną niskie, tym większy problem będzie miał Kreml. Dodatkowo modernizację krajowego sektora naftowego utrudniają zachodnie sankcje, co może przyczyniać się do dalszego spadku wydobycia. Sankcje nałó-

żone na banki ograniczają natomiast możliwości finansowania kolejnych inwestycji. W 2014 roku do rosyjskiego budżetu wpłynęło prawie 200 mld USD ze sprzedaży ropy naftowej i około 30 mld USD ze sprzedaży gazu ziemnego. Eksperci ośrodka analitycznego Capital Economics uważają, że aby rosyjski budżet był zrównoważony, cena baryłki Ural nie może być niższa, niż 105 USD (Bankier.pl, 2015).

„Kryzys” nie ominął również sektora bankowego, należy tu wspomnieć o silnym wpływie sankcji nałożonych na Rosję, które weszły w życie 1 sierpnia 2014 roku, sankcje, które wówczas nałożono na gospodarkę rosyjską, obejmą embargo na broń, ograniczenia przepływu technologii, kapitału i sprzętu podwójnego zastosowania. Wprowadzone sankcje wobec sektora bankowego wprowadzają zakaz sprzedaży obligacji i akcji na rynku Unii Europejskiej przez banki kontrolowane przez rosyjski rząd. Również żadna firma z UE nie będzie mogła pomóc we wprowadzeniu rosyjskich papierów dłużnych na rynek międzynarodowy. Wprowadzono również zakaz kupowania Rosyjskich papierów wartościowych przez inwestorów zagranicznych.

Przypuszcza się, że około 30 proc. rosyjskiego sektora bankowego jest silnie ograniczona przez nałożone sankcje, a inwestorzy wycofują swój kapitał z Rosji. Ta sytuacja spowodował, że największe banki rosyjskie takie jak VTB drugi największy bank w Rosji, zostały zmuszone do zwolnienia jednej trzeciej pracowników w swoich europejskich oddziałach. Bank zwrócił się już do państwa z prośbą o rządową pomoc w uzupełnieniu kapitału. Trzeci największy rosyjski bank pożyczkowy Gazprombank i Russian Agricultural Bank również zwróciły się do rządu po państwowe pieniądze. Problemy finansowe objął również Sberbanku, rosyjski gigant obniżył prognozy swoich zysków w 2014 roku.

Utrata płynności w systemie finansowym powoduje, że Rosja ma problem z pokryciem obecnych strat dochodów podatkowych z eksportu ropy naftowej, dodatkowo duża część budżetu została użyta do ratowania systemu bankowego, te wszystkie działania oraz decyzja OPEC o nie zmniejszaniu limitu wydobycia ropy naftowej, wywołały spadek kursu rubla wobec zagranicznych walut. Kurs rubla spadł do rekordowo niskiego poziomu od wielu lat w grudniu 2014 roku za 1 USD należało zapłacić 55 rubla natomiast za 1 euro 69 rubli

W 2014 roku rubel stracił w sumie około 42% wartości, do czego przyczyniły się: spadek dynamiki wzrostu PKB, sankcje zastosowane przez Zachód przeciwko Rosji w związku z jej rolą w konflikcie na wschodzie Ukrainy oraz drastyczny spadek cen ropy.

Na zakończenie należy wspomnieć również o aspekcie społecznym, a dokładniej mówiąc należy wspomnieć o osobach, które najbardziej ucierpiały na tym „kryzysie” szacuje się, że 20 najbardziej zamożnych i wpły-

wowych ludzi w Rosji na spadku wartości rubla stracili prawie 30% swojego majątku.

Wyliczenia opierają się na rankingu najbogatszych miliarderów „Forbesa”. Na skutek nagłego osłabienia wartości Rubla i rozmaitych polityczno-gospodarczych zawirowań, wywołanych ukraińsko-rosyjskim konfliktem, w okresie pomiędzy 12 lutego 2014 (który był ostatnim dniem zbierania danych do corocznego rankingu) a 16 grudnia 2014 roku majątek najbogatszych rosyjskich biliarderów skurczył się o 73 mld USD. Dla porównania wartość ta stanowi 4% wartości PKB Rosji dla tego roku (Forbes.pl, 2014).

Tabela 3. Ranking 20. najbogatszych Rosjan w 2014 roku (w mld USD)

Imię i nazwisko	Majątek obecnie	Strata w 2014 roku
Vladimir Yevtushenkov	0,87	8,10
Vladimir Lisin	8,70	7,90
Leonid Mikhelson	9,00	6,50
Gennady Timchenko	9,00	6,20
Andrey Melnichenko	6,10	5,30
Alisher Usmanov	13,90	4,70
Mikhail Fridman	13,00	4,50
Vagit Alekperov	9,30	4,30
Sergei Galitsky	6,40	3,90
Viktor Vekselberg	13,80	3,40
Mikhail Prokhorov	7,80	3,10
German Khan	8,30	3,00
Aleksei Kuzmich	6,40	2,40
Andrei Skoch	5,90	2,30
Oleg Deripaska	4,60	1,90
Alexei Mordashov	8,60	1,90
Poman Abramovich	7,50	1,60
Vladimir Potanin	11,10	1,50
Suleiman Kerimov	6,00	0,91

Źródło: (Forbes.pl, 2014).

Zakończenie

Jak wynika z powyżej przedstawionej analizy ekonomicznej gospodarki rosyjskiej, sytuacja gospodarcza tego kraju silnie uzależniona jest od cen gazu ziemnego i ropy naftowej, których to surowców jest głównie eksporterem. To one tak naprawdę napędzają jej gospodarkę i stanowią o jej rozwoju. Gwałtowny i utrzymujący się przez długi okres czasu, spadek ceny ropy

naftowej (do poziomu ok. 55 USD za baryłkę), skutkuje poważnym osłabieniem sytuacji ekonomicznej tego kraju oraz warunkuje to, że znalazł się on w obliczu kryzysu. Dodatkowo nałożone sankcje oraz zmiany w sektorze bankowym potwierdzają tylko obraz kryzysu w jakim znalazła się Rosja.

Literatura

- Banasiak K. (2009), *Modele kryzysów walutowych*, „Zeszyty Naukowe SGGW — Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej”, Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
- Budnikowski A. (2006), *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Piech K. (2002), *Cykl koniunkturalny i kryzysy gospodarcze — przegląd przed keynesowskich teorii ekonomicznych*, „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów”, Wydawnictwo SGH, Warszawa.
- Szymański W. (2004), *Interesy i sprzeczności globalizacji: wprowadzenie do ekonomii ery globalizacji*, Difin, Warszawa.
- Szymański W. (2001), *Globalizacja: wyzwania i zagrożenia*, Difin, Warszawa.
- Bankier.pl (2015), <http://www.bankier.pl> (28.11.2014).
- Forbes.pl (2014), *Najbogatsi Rosjanie stracili już 73 mld dol.*, <http://www.forbes.pl/najbogatsi-rosjanie-stracili-juz-73-mld-dol-artykuly,187749,1,1.html> (23.12.2014).
- The World Bank (2015), <http://data.worldbank.org> (23.12.2014).